

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ”

ПРОГРАМА
вступного випробування з англійської мови
кандидатів на навчання до ад'юнктури

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

ступінь вищої освіти доктор філософії

галузь знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

спеціальність 255 Озброєння та військова техніка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченю радою Інституту Військово-Морських Сил
Національного університету “Одеська морська
академія” (протокол від 30.09.2024 № 11/2024)

Начальник Інституту Військово-Морських Сил
Національного університету “Одеська морська
академія”
капітан 1 рангу

Максим КІРІАКІДІ

Одеса 2024

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри мовної підготовки (протокол № 01 від 28.08.2024 року)

I. МЕТА І ГОЛОВНІ ЗАВДАННЯ

Програма вступного випробування з іноземної мови до ад'юнктури Інституту Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» (далі — Програма) визначає мету, порядок, методику підготовки і проведення вступного іспиту.

Метою проведення вступного випробування є визначення рівня комунікативної компетентності і засвоєння навчальної програми з іноземної мови кандидатами для навчання в ад'юнктурі Інституту.

Вступне випробування проводиться для визначення рівнів сформованості навичок і вмінь кандидатів для навчання в ад'юнктурі з чотирьох базових видів мовленнєвої діяльності, а саме: аудіювання, говоріння, читання і письмо в межах стандартизованого мовного рівня 2 (СМР 2).

Критерії визначення СМР за змістом відповідають характеристикам стандартизованих мовних рівнів стандарту НАТО СТАНАГ — 6001.

Для проведення вступного випробування використовується комплексний однорівневий тест (далі —тест).

II. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Знання кандидатів для навчання в ад'юнктурі оцінюються в обсязі навчальних програм вищого військового навчального закладу з англійської мови.

Тест розробляється науково-педагогічними працівниками кафедри мовної підготовки на основі специфікацій і зразків.

Кількість комплектів тестів з іноземної мови має відповідати кількості кандидатів на навчання в ад'юнктурі, які складають вступний іспит. Один

комплект тесту дозволяється використовувати лише один раз.

Комплект тесту для проведення вступного іспиту включає:

- тестові буклети для проведення субтестів із читання, аудіювання, письма;
- групи запитань для проведення субтесту з говоріння;
- бланки для відповідей з читання й аудіювання;
- картки оцінювання відповідей з письма і говоріння;
- ключі відповідей з читання й аудіювання, які використовуються під час перевірки відповідей.

Кількість тестових буклетів, бланків для відповідей і карток їх оцінювання повинна відповідати кількості кандидатів на навчання в ад'юнктурі, які складають вступний іспит.

Одна група запитань для проведення субтесту з говоріння може бути використана не більше ніж для п'яти кандидатів на навчання в ад'юнктурі.

Номер комплекту тесту зазначається на всіх матеріалах комплекту тесту.

Зміст матеріалів тесту має суворо конфіденційний характер.

Відповіальність за нерозголошення змісту матеріалів тесту покладається на голову предметної комісії і на завідувача кафедри мовної підготовки.

Завідувач кафедри мовної підготовки несе безпосередню відповіальність за підготовку матеріалів тесту для проведення вступного іспиту.

На підготовку до іспиту кандидатам на навчання в ад'юнктурі надається не менше десяти днів.

Не пізніше ніж за один день до іспиту для кандидатів на навчання в ад'юнктурі проводиться консультація з метою їхнього ознайомлення з форматом тесту, особливостями виконання тестових завдань і критеріями оцінювання відповідей.

Викладачі-консультанти призначаються завідувачем кафедри, як правило, з числа осіб, які входять до складу предметної комісії.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Аудиторії, які виділяються для проведення вступного випробування, мають бути добре освітленими, мати належну акустику і технічну можливість використання необхідної аудіоапаратури. В одному приміщенні можуть проходити тестування з читання, аудіювання й письма до 15 кандидатів на навчання в ад'юнктурі.

За видами мовленнєвої діяльності вступне випробування проводиться у такій послідовності: читання, аудіювання, письмо, говоріння.

Перед початком вступного випробування члени предметної комісії повинні перевірити присутність кандидатів на навчання в ад'юнктурі за списком.

Розміщення кандидатів на навчання в ад'юнктурі в класних приміщеннях, де проводиться вступне випробування, має виключати можливість їх спільної роботи над виконанням тестових завдань.

Загальна консультація, яка надається перед початком вступного випробування, має включати інформацію про мету, порядок і правила складання вступного випробування, вимоги щодо дисципліни і порядку.

Кандидати на навчання в ад'юнктурі попереджаються, що у разі невиконання цих вимог їхня участь у вступному випробуванні може бути припинена.

Завідувач кафедри мовної підготовки відкриває конверти (пакети) з матеріалами для проведення субтесту за 5 хвилин до його початку і передає їх членам предметної комісії.

Після отримання членами предметної комісії буклетів із тестовими завданнями і бланків для відповідей, вони роздають їх кандидатам на навчання в ад'юнктурі.

Інструктаж кандидатів на навчання в ад'юнктурі проводиться на початку кожного субтесту українською мовою і містить повідомлення про правила дисципліни і порядку, тривалість субтесту, його короткий опис, особливості виконання типів завдань, які включені до субтесту, і спосіб заповнення бланка для відповідей.

Під час субтесту з аудіювання прослуховування записів проводиться з

використанням аудіоапаратури через гучномовці або навушники. Важливою умовою при цьому є створення однаково сприятливих умов для прослуховування звукового матеріалу усіма кандидатами на навчання в ад'юнктурі. Пробне прослуховування з метою перевірки якості і гучності звуку здійснюється під час консультації.

Під час проведення субтесту з аудіювання звуковий матеріал дозволяється прослуховувати один раз. Повторне прослуховування можливе лише при виникненні технічних проблем з апаратурою.

Під час проведення іспиту кандидатам на навчання в ад'юнктурі забороняється:

- ігнорувати вимоги голови й членів предметних комісій;
- мати при собі предмети, які можуть заважати процесу проведення вступного випробування (мобільні телефони, наручні годинники із звуковими сигналами тощо);
- спілкуватися між собою;
- списувати;
- користуватися словниками;
- користуватися будь-якими іншими матеріалами, крім тих, які були роздані членами предметної комісії;
- самовільно залишати приміщення під час проведення випробування.

У разі невиконання цих вимог кандидат на навчання в ад'юнктурі усувається від подальшого складання вступного випробування.

Кандидати на навчання в ад'юнктурі у процесі проведення субтестів з читання, аудіювання і письма записують відповіді у бланках для відповідей синім або чорним чорнилом. Відповіді, які в остаточній формі записані олівцем, не зараховуються.

Кандидати на навчання в ад'юнктурі повинні писати розбірливо, а виправлення робити зрозуміло. Під час субтесту з читання й аудіювання кандидат на навчання в ад'юнктурі завіряє кожне виправлення у бланку відповідей власним підписом.

У процесі проведення вступного іспиту забороняється перевищувати час, який визначено на проведення кожного субтесту. Перед початком кожного

субтесту на дошці записується час його початку й розрахунковий час завершення. Точно у визначений час кандидати на навчання в ад'юнктурі припиняють роботу. Члени предметної комісії збирають буклети з тестовими завданнями й бланки для відповідей, перевіряють відповідність їхньої кількості до кількості кандидатів на навчання в ад'юнктурі і передають їх голові предметної комісії.

Тестування з говоріння проводиться в формі інтерв'ю з одним кандидатом на навчання в ад'юнктурі іноземною мовою. Інтерв'ю проводить один із членів предметної комісії. Голова й другий член предметної комісії оцінюють відповідь, використовуючи картку оцінювання відповіді з говоріння. Час на підготовку для інтерв'ю кандидату на навчання в ад'юнктурі не надається.

Оцінка з кожного виду мовленнєвої діяльності визначається у відповідності до шкали або критеріїв оцінювання, які надаються в специфікаціях тесту. Оцінювання проводиться у суворій відповідності до зазначених критеріїв. Врахування суб'єктивних факторів не допускається.

Усі записи під час оцінювання відповідей кандидатів на навчання в ад'юнктурі члени предметної комісії роблять червоним чорнилом. Перевірку відповідей кандидатів на навчання в ад'юнктурі з письма здійснюють послідовно два члени предметної комісії. У процесі перевірки відповідей з читання й аудіювання члени предметної комісії звіряють відповіді, які кандидат на навчання в ад'юнктурі записав у бланку для відповідей з ключами відповідей до тестових завдань.

Оцінювання відповідей кандидатів на навчання в ад'юнктурі з говоріння і письма проводиться з використанням карток оцінювання.

Якщо результати послідовного оцінювання двома членами предметної комісії відповіді кандидата на навчання в ад'юнктурі з аудіювання, читання й письма не збігаються, роботу додатково перевіряє голова предметної комісії.

Висновок щодо результату оцінювання відповіді з говоріння у формі оцінки робиться безпосередньо після закінчення відповіді кандидата на навчання в ад'юнктурі, але не в його присутності.

Загальна оцінка з іноземної мови визначається шляхом обчислення середнього арифметичного від оцінок, які отримані кандидатом на навчання в

ад'юнктурі з кожного з базових видів мовленнєвої діяльності з округленням його до цілого числа за загальними математичними правилами.

СПЕЦИФІКАЦІЙ

комплексного тесту для проведення вступного випробування до ад'юнктури Інституту Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія» з іноземної мови.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою комплексного тесту, який використовується для проведення вступного іспиту з іноземної мови, є визначення рівня комунікативної компетенції кандидатів на навчання в ад'юнктурі і засвоєння ними навчальної програми з іноземної мови.

Цей мовний тест є однорівневим, відповідає вимогам стандартизованого мовного рівня 2 (СМР 2) і має таку структуру:

- субтест з письма;
- субтест з аудіювання;
- субтест з читання;
- субтест з говоріння.

Загальна оцінка з іноземної мови визначається шляхом обчислення середнього арифметичного від оцінок, які отримані кандидатом на навчання в ад'юнктурі з кожного з базових видів мовленнєвої діяльності з округленням його до цілого числа за загальними математичними правилами.

II. СУБТЕСТ З ПИСЬМА

Мета субтесту з письма: визначення ступеня розвиненості навичок і вмінь кандидатів на вступ до ад'юнктури з цього виду мовленнєвої діяльності.

Тривалість тесту — 30 хвилин.

Завдання: написати неофіційний лист на загальносуспільну тему з елементами військової лексики.

Обсяг роботи — 100-130 слів.

Відповіді оцінюються за трьома критеріями:

- 1) змістовність і повнота відповіді, обсяг словникового запасу;
- 2) граматична правильність;
- 3) стиль, організація і зв'язність.

Оцінювання відповіді з письма проводиться шляхом визначення ступеня відповідності роботи кожному з критеріїв і заповнення картки оцінювання відповіді з письма, в якій на перетині ліній критерію і колонки екзаменатора ставиться оцінка “5”, “4”, “3”, “2”.

Загальна оцінка відповіді з письма визначається шляхом обчислення середнього арифметичного від оцінок, які отримано за кожний критерій з округленням його до цілого числа за загальними математичними правилами. Речення, дослівно переписані з тексту завдання, не оцінюються.

III. СУБТЕСТ З АУДІОВАННЯ

Мета субтесту з аудіовання: визначення ступеня розвиненості навичок і вмінь кандидатів на вступ до ад'юнктури з цього виду мовленнєвої діяльності.

Тривалість тесту приблизно 20 хвилин. Вимоги до текстів:
загальновійськовою (30-40%), спеціальною військово-професійною (10%);
тексти можуть містити до 5% незнайомих слів, але їхнє значення повинно бути легкозрозумілим з контексту;

Кількість частин — 5 (по 5 завдань). Кількість завдань — 25.

Тип завдання: множинний вибір.

Мета завдання: перевірка загального або детального розуміння тексту. Тест починається з інструкції, яка має бути простою й зрозумілою.

Кожний текст дозволяється прослуховувати один раз. Оцінка правильної відповіді — 1 бал.

Максимальна кількість балів — 25.

IV. СУБТЕСТ З ЧИТАННЯ

Мета субтесту з читання: визначення ступеня розвиненості навичок і вмінь кандидатів на вступ до ад'юнктури з цього виду мовленнєвої діяльності.

Тривалість тесту — 40 хвилин. Кількість частин — 5 (по 5 завдань). Кожна частина різничається за типом завдань.

Кожна частина тесту повинна починатися з інструкції до того типу завдання, яке міститься у цій частині. Інструкція має бути простою й зрозумілою. Загальна кількість завдань — 25.

Вимоги до текстів:

тематика текстів є загальносусільною (50-60%), загальновійськовою (30-40%), спеціальною військово-професійною (10%);

тексти можуть містити до 5% незнайомих слів, але їхнє значення повинно бути легкозрозумілим з контексту;

тексти можуть бути як оригінальні, так і адаптовані.

Джерела текстів: газети; журнали; інтернет; кореспонденція; брошури; довідкова література.

Кожна правильна відповідь оцінюється в один бал. Максимальна кількість балів — 25.

Відповіді записуються в бланк для відповідей з читання.

V. СУБТЕСТ З ГОВОРІННЯ

Мета субтесту з говоріння: визначення ступеня розвиненості навичок і вмінь кандидатів на вступ до ад'юнктури з цього виду мовленнєвої діяльності.

Форма проведення: один кандидат на вступ до ад'юнктури, два екзаменатори. Один екзаменатор ставить запитання, інший оцінює, заповнюючи картку оцінювання відповіді з говоріння.

Максимальний час тестування одного кандидата для навчання в ад'юнктурі ІВМС НУ «ОМА» — 10 хвилин.

Завдання — група запитань.

Кількість груп запитань, необхідна для проведення субтесту, залежить від кількості кандидатів для навчання в ад'юнктурі. Одну групу запитань дозволяється використовувати не більше, ніж для чотирьох кандидатів.

Якщо кандидат на вступ до ад'юнктури не розуміє запитання, екзаменатор повинен повторити його більш чітко і у більш повільному темпі. Повторити запитання дозволяється двічі, якщо воно залишається незрозумілим, екзаменатор переходить до наступного. Перефразовувати запитання і робити пояснення не дозволяється.

Відповідь з говоріння оцінюється за трьома критеріями:

змістовність і повнота відповіді, обсяг словникового запасу;

граматична правильність;

плавність мовлення й вимова.

Оцінювання відповіді з говоріння проводиться шляхом визначення ступеня її відповідності кожному з критеріїв і заповнення картки оцінювання відповіді з говоріння, в якій на перетині ліній критерію і номера запитання ставиться оцінка від 0 до 25.

Загальна оцінка відповіді з говоріння визначається шляхом обчислення середнього арифметичного від оцінок, які отримано за кожний критерій з округленням його до цілого числа за загальними математичними правилами.

Шкала оцінювання іспиту

Шкала (кількість набраних балів)	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	5 - відмінно
75 - 89	4 - добре
50 - 74	3 - задовільно
50	2 - незадовільно

ІІІ. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Campaign Dictionary of Military Terms, Richard Bowyer, Macmillan, 2004.
2. Command English, Student's Book, James Arnold, Robert Sacco, 1995.
3. Check Your Vocabulary for Military English, a Workbook for Users, Richard Bowyer, Peter Collin Publishing, 2001.
4. Dictionary of Military Terms, Peter Collin Publishing.
5. CE Use of English 1, Virginia Evans, Express Publishing, 2007.
6. FCE Use of English 2, Virginia Evans, Express Publishing, 2007.
7. Grammar & Vocabulary Practice 2nd Edition H.Q.Mitchell – Marileni Malkogianni, 2012.

8. Peacekeeping English Project. Breakthrough, Student's Book, British Council Ukraine, 2007.

9. Peacekeeping English Project. Breakthrough, Teacher's Book, British Council Ukraine, 2007.

Стандарти НАТО

1. NATO Glossary of abbreviations used in NATO Documents and Publications AAP-15(2016).

2. NATO STANAG 6001. Language Proficiency Levels TrainP-5 Ed.A Ver.2. May 2016.

Інформаційні ресурси

1. Ресурси мережі Інтернет, що представлені повноцінними навчальними комплексами з вивчення всіх аспектів іноземної мови.

2. Мережеві програми-тренажери призначені для відпрацювання вмінь і навичок з окремих видів мовленнєвої діяльності безпосередньої в мережі Інтернет.

3. Комп'ютерні програми-тренажери призначені для відпрацювання окремих аспектів мовленнєвої діяльності як під час заняття, так і під час самостійної підготовки (English Trainer 6200, LMBomber 4.167, LearNeWords 3.2, LearnWords Windows 6.0).

4. Електронні підручники та енциклопедії призначені для отримання додаткової інформації або відпрацювання певних аспектів мови під час самостійної підготовки (English Grammar E-Book; Lingvo).

5. Мультимедійні навчальні комплекси призначені для комплексного вивчення та відпрацювання вмінь та навичок з іноземної мови (Talk to Me, Bridge to English, English Gold 2000, English Reading Club).

Завідувач кафедри мовної підготовки
працівник Збройних Сил України

Наталя БЕНЬКОВСЬКА